

L. Simon László blogja - Politika és könyvszakma: együtt az e-könyvekért

2013 április 16. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Április 3-án egy, az e-könyvekkel kapcsolatos szakmai programot nyitottam meg az Örökség Kultúrpolitikai Intézet felkérésére.

Az elektronikus könyvek kialakulóban lévő piacával foglalkozó kerekasztal-beszélgetés, valamint az azt követő magánbeszélgetés is arról győzt meg, hogy ha vannak is viták a könyvkiadói szféra képviselői és a jelenlegi kulturális döntéshozók között, azok csupán részletkérdéseket érintenek.

A fő irányokban a szakma és a politika ezúttal egyetért: az előbbi feladata a hozzáférhető minőségi tartalmak, az utóbbié a lehető legkedvezőbb jogszabályi környezet biztosítása. Az viszont már közös felelősségünk, hogy hatékony kezdeményezések révén minél több emberrel ismertessük meg az e-könyvek – ma még talán sokak számára kissé zártnak tűnő – világát.

Ehhez elsősorban azt az elítélést kell leküzdeni, amely szerint az e-könyvek komoly fenyegetést jelentenek a hagyományos könyvekre, sőt magára a könyvkultúrára nézve. Mint azt vitaindító előadásomban is hangsúlyoztam, erre a formátumra nem a nyomtatott könyvek riválisaként, hanem inkább kiegészítőjeként érdemes tekinteni: vannak olyan könyvek – például a képes albumok –, amelyek helyét az e-könyvek soha nem lesznek képesek átvenni, más piaci szegmensekben viszont üdvözlendő a megjelenésük.

A hagyományos könyvek forgalma Magyarországon évek óta jelentős visszaesést mutat, ami számos egyéb tényezőnek tudható be, és nem az e-könyvek „térhódításának” (utóbbiról persze nem hogy a legális forgalmat, de még az illegális letöltéseket nézve sem beszélhetünk). Ebben a helyzetben az e-könyvek éppen az olvasók megérzésének, új olvasók megnyerésének, végső soron pedig szellemi értékeink továbbörökítésének lehetőséget hordozzák.

Ezek talán nagy szavaknak tűnnek, de meggyőződésem, hogy az e-könyvekről abban a tágabb összefüggésben érdemes gondolkodnunk, amit a magyar kulturális örökség digitalizációja és ennek révén az utókor számára történő megőrzése jelent. Ha jelenleg nem is állunk jól a digitalizációs versenyben, a kultúra befogadásának a technológiai újdonságokkal együtt járó változásai már széles körben érzékelhetőek. Unokáink, de már gyermekeink is teljesen más felületeken, más eszközök segítségével fognak találkozni szellemi értékeink jelentős részével, mint a korábbi generációk. A digitalizálás, valamint az ehhez kapcsolódó piacok fellendítése ezért nem csupán nemzetgazdasági, hanem nemzetstratégiai, sőt bizonyos vonatkozásaiban nemzetbiztonsági kérdés. Nagyon fontos ugyanis, hogy digitalizált kultúrkincsünk a magyar állam hatókörében maradjon, magyar szervereken legyen hozzáférhető.

Az elektronikus könyvek piaca ebben a tekintetben számos kihívást támaszt. Először is a kedvezőbb jogszabályi környezet kialakítása nem csupán a hazai jogalkotói szándékon múlik; a könyvekre alkalmazható kedvezményes áfakulcs erre a területre történő – egyébként teljesen logikus – kiterjesztését jelenleg európai uniós szabályok nem teszik lehetővé. Másodszor, a hazai e-könyv forgalmazás teljességgel széttagolt, s ezen feltehetőleg csak a nagy nemzetközi terjesztők piacra lépése fog változtatni. Ezzel azonban számos egyéb probléma járhat majd együtt mind a magyar könyvpiacra, mind pedig nemzeti kultúrkincsünk saját kézből történő megőrzésére nézve. Harmadszor azzal a kihívással is szembe kell nézni, amely abból a felfogásból fakad, hogy az a tartalom, ami az interneten hozzáférhető, alapvetően ingyenes. A vásárlóerő növekedése mellett komoly mentalitásbeli változásokra is szükség van ahhoz, hogy ez – az e-könyvek piacát erőteljesen sújtó – szemléletmód megváltozzon.

Az e-könyves terület is azt mutatja, hogy az állam és a kulturális piac szereplői kölcsönösen egymásra vannak utalva: nem várható el, hogy az állam oldja meg az összes problémát, de megfelelő állami ösztönzés nélkül nem remélhető elrelépés ezen a területen. Ezt felismerve írtuk ki úgy a Nemzeti Kulturális Alap könyves kollégiumának legújabb pályázatát, amelyben e-könyv formátumban megjelent művek is kaphatnak támogatást. És ezért is van szükség az ilyen alkalmakra, amelyek során a politikai döntéshozók és a szakma képviselői – a szokásos érdekegyeztetési folyamatokon túl – érdemi párbeszédet folytathatnak egymással.

L. Simon László - <http://lsimon.blog.hu/>

Ajánló